

XUŞ BÊ OKTJABRA 16-A, OKTJABRA ŞERK RÛNE U ALÇKRÛNE

Sijaseta Lenin ja mîletije bî tîmami sêrbêst kîr bratja u êdlajamîlêta

Salêwexta inglaba Oktjabre

Iro tîmamja sînîfa pala u xêvatcîje Têvaqa Şewre êjda şanz-deşalîja Ingîlaba sotsîjalîstîje dîkên, salêwext, je ky tîmam dîwê wexta alçkîrîna êgîti şere sînîfîda u cêkîrîna sotsîjalîstîjêda Şanzde salbêre bu, wêki proletariyate Urûsete bî sêrkartîja Lenin u fîrqa wî xraw kîr, hîşand hÿkmeta mîlkîdara u kapitalîsta, dîwsa we danîn dîktatura proletariyat.

Bî kÿtakîrîna şere bazarvanîje u bî hîncîrandîna întervensîyaje, sînîfe pala, hÿkmata Şewre u gÿndîje xêvatcî Ingîlbadar dîst bî xêvata cêkîrîna sotsîjalîstîje u xêvata kulturaje kîrîn nav çîrate şere sînîfî tîzêda.

Wêki Urûsete nepîje bîkra Urûsete sotsîjalîstîje u pîrsa Lenin «ke kîra» bîda kÿakîrîne, fîrqa bolşevîka mobilîzasya kîr hêmu xêvatcîje Urûsete, sêrkarî kîr îb qewat u karîbune we u şer dîst pe kîr dî hêmu frontada.

Bî sêrkartîja fîrqa bolşevîka, bî sêrkartîja şarîrte baş ja Lenin, hêvale Stalin u bî sêrkarîja mîrkîzkoma Lenin mî peñçsalja êwîbî dîrbaz kîr, cêkîr u hazîr kîr hîme sotsîjalîzme, pîrse «ke kîra» gÿnd u bazarda hatê kÿtakîrîne bona kara sotsîjalîzme.

Nezîkl şest sêlête gÿndîja hêmu Têvaqedê bunê kolhoz, kulak cêwa sînîf bî hîmva hatîje hîncîrandîne, îe he çîrêkîyê xraw nêbuje.

Peñçsalja êwîlênda mî çêrgêk

zavode gîgant cêkîrîn, cêwa zavode traktora je Stalin-grade sîr nave hêvale Stalin, zavoda avtoa ja Moskvaje Dneproges, kuznetsostroj, Uralmaş u je dîne.

Mî xÿwîjîkîrîna wêlate xÿ dîha mîhkîm kîr, Ordîja Sor dîha qewat bu bî texnîkîje bîlînd, mî êfrand aviatsîyaje xÿ u je dîne.

Zî ruje wan peşdacujînedanê, wêki îro hÿkmata kapitalîsta nê kî tone bîr hêsave tînîbî Têvaqa Şewre, îe he Têvaqa Şewre nkarîn çavêk bîkîr bî mîşstaba ortîmîlîtîje.

Sîstema kapitalîstîje gînî buje, rîzjaje u xrawbuje. sîstema sotsîjalîstîje peşda dîcê u bîlînd dîbê.

Bî rîja we peşdacujîne, bî rîja şere sînîfî tîz em bîr bî çîmîyeta besînîfî dîcîbî, kÿtabuna peñçsalja dyda-dê gîrêk çîmîyeta mî besînîfî hêbê, tîne hîlanîne mînjê hêbune, je ky sînîfa hazîr dîkîbî.

Sîstema Şewre bu, wêki bîcê rîkêva perse mîlîlîtî kÿta kîr u mîlkîna peşda kîr, wêki çîrê-çîrê mîlîlîtî peşda hîrîbî, peşda bîbîn zmane xÿ, kulturaya xÿ u kîteb-nîvisare xÿ bîêfrîrîbî.

Mîxlûqate kÿrmança, je ky hîm wexte padşetîja Urûsete, hîm zî wexte daşnaka zî hêmuşka zîf peşda mabu u bîr tîştêkî nîdîhat hêsave je ky dîstê begada u şexada hesîr bu, tÿnîbî kîteb-nîvisare wî, mîktêb u kulturaya wî, êw zî îro cêwa mîlîlîtî dîne, paşdamajî bun, dîbbîn mîlîlîtîkî kulturî.

Zî lozunge şanzdeşalîja êjda Oktjabre

*. Xÿş bî şanzdeşalîja Oktjabre. Xÿş bî inglaba proletariyatî hêmu dînjajêda.

*. Proletare hêmu dînjaje, çîmîstê bîn dîst îb kolonîyada, dî şanzdeşalîja roza Oktjabreda dîha bîlînd bîjraqa înternasyonalî komunîsta ja Lenin.

*. Salêma bratîje fîrqa komunîstîje german êjîtîra u proletare Ingîlbadarra. Xÿş bî alçkîrîna proletare german, xÿş bî hêv. Teîman.

*. Sotsîjal-demokratîya re rast kîr zî bo faşîzme, êw nahelajêk buna pala bî sîr hêv u komêke dîdê dîktatura faşîzme. Pale hêmu dînjaje, mîxanête sînîfa pala bî-qewrîbî, bîqewrîbî sîrkare înternasyonalî dyda, dîrbazî bî bîjraqa Lenin Komîntern bîvîbî.

*. Imperialîst şere tîzê hazîr dîkîbî, hazîrje dîvînbî, ky bavezîbî sîr hÿkmata Şewre. Prole-

Sîja hÿkmata Şewre je, wêki îro kîteb-nîvisare, kulturaya kÿrmança hêje, wêki îro gÿndada mîktêb hêbê, hêje texnîkum u xêvatîne majîn.

Kÿrmançe kîcêr îro bî xÿwîjîyê hatîje gredane, hazîr kîrîje kolhoza u bî aktîvî tîvî xêvata cêkîrîna sotsîjalîzme bîje.

Bî sêrkarîja fîrqa komunîsta u peşkare we hêvale Stalin ême wêlate xÿdê bî tîmamî sotsîjalîzme cêkîr u kÿta bîkîbî, ême dîrbe xÿ hîncîrandîne bîgîhî nîbî xarbuna rast u şîmîtîndîna «çîr», hêr çîrê êjankîrîna dîz-mîne sînîfera.

tare hêmu dînjaje, bî sêrkarîja fîrqa komunîsta, fronta jêkbune hazîr bîkîbî peşîja provaktore şerî, bona xÿwîjîyê wêlate Şewre. wêlone hêmu xêvatcîje dîne.

*. Imperialîste Caponîya provakîste êkîl şewre îb Roava dur hazîr dîkîbî. Gêlî palano, gÿndîno u êskîre sorgo, dîha bîdîbî bexofkîrîne (qajmkîrîne) xÿwîjîyê wêlate mî.

*. Xÿş bî Ordîya Sor; mîqatdar êgîte xÿwîjîyê wêlone hêmu xêvatcîje dînjaje sotsîjalîstî. Hÿkmata şewre êdlaje hîz dîkê, mîqatdar înadare peşdacuna Oktjabre je.

*. Şîxÿle transporte bî çîrêkîyê va şîxÿle frêje u je palano. Salêma dîrêçê sîjasetîye maşînaraya we sîlîhe gÿmîrîha, dîrêçê şere bajîşevîkîje dî hînda peşdabîrîna cêkîrîn u xêvata maşînêda.

*. Dîstînîne sala êwîbî je peñçsalja dyda tîstîq kîrîbî, wêki êw dîstînînî we peşda hîrîbî u tÿçara najen

alçkîrîne. Zîb u mere kolhozvan bîdîbî mîhkîm kîrîne qêjdê qanûne kolhoze, bîdîbî rîdkîrîne paş-majîne kulaka xÿş bî tîvaqa pala u gÿndîja, cêkîrîna sotsîjalîzme.

*. Salêma alavî kolhozvane dîrbadarra, jêko wêlêda dîjndarîja xÿş bîr hÿkmata qêdîndîbî. Şerî bîkîbî zî bo dîstînîne kolhoze bolşevîka, zî bo êmre dîwêlî-mîndîkîrîna kolhoza, u kulturaya wan, zî bo zanêbuna texnîkîye dî dîrêçê rençbîrîta sotsîjalîstîyêda.

*. Salêma xêvatcîje dîrêçê sîjasetîya mîşkîne maşîn traktora, wan mîrkîvîyê, je kî gÿndê sotsîjalîstîje tîzê tîşkîl dîkîbî bî bolşevîkî *xÿş bî sîjasetîya mîlîlîtîje ja Lenin, em şerî kîbî bona bratîja u jêkbuna çîmîyê u xêvatcîje Têvaqa Şewre.

*. Tîvaqa pala u gÿndîje xêvatcî kîna qewatbuna dîktatura proletaranê. Xÿş bî tîvaqa pala u gÿndîja.

*. Gêlî pala u kolhozvana; dîha bîçîvîbî dîra Mîrkîzkoma F. (b) K. Bo rîja fîrqa rîkînî, bo cêkîrîna sotsîjalîzme.

*. Tîmîzkîrîna fîrqa dîha dîdê qewînkîrîn çêrge bolşevîka, dîçîvîbî bî mîllîona xêvatcîya dîra Mîrkîzkoma F. (b) K. ynda bîvîbî komêkdare sînîfa dîzîmîn; — orîstînîste «çîr» rast.

Xÿş bî tîvaqa çêrge bolşevîka. * Bî bîjraqa fîrqa Lenin u Mîrkîzkoma we peş bîrîbî alçkîrîne tîzê, dîha bîlînd bîjraqa tîşkîldare we, ja Mîrkîzkoma fîrqa komunîsta.

Mîrkîzkoma (bolşevîka) fîrqa komunîsta hêmu Tîvaqa.

SAJA INGLABA OKTJABRE iro gelê oçaxe kulturije taze je kyrmança hêne, BÛ DÛSTI WAN TENÛ HAZÛR KRÛNE ŞÛRRDARE U KADRE SOTSIALIZME

H. Çendi

Oktjabre peşda ani kultura taze

Xewatciye kyrmança bî sal u dawrana nava tari, taristape, nava şewarêşeda bun. Ewana saja nêzanja xya wa pak haz şixyle dîne tynêbun, ewê nexyêndî bun, kocer u nêzan.

Ûwa jêka we zêf bîkşanda (u ve gave zê wêlate mê darda dîkşîne zî) eger Oktjabrê mæzbn pera nêgşîştê.

U bête, tene saja Inglada Oktjabrê xewatciye kyrmança taw tawatciye Hukymata Şewre azaja xya stendbn, derkêtn zê we zelulête csko bære hêbu, derkêtn zê we hesirle, csko bære hêbu.

Aha kolxozvan cê dînvisê.

Oh, Oktjabr, Oktjabr,

Ûmê nê aza bun,

Tê aza kîr,

Ûmê be kêt bun,

Tê bî kêt kîr.

Bê azaja xewatciye kyrmança rîrêk zî te danîn, ewê, wana zê hal u wêlate bære bîdîn derxêstbn, ysa bîkbn ky ewana tawîxewatciye dora xya dha fêtm bîkbn şixyle zînfêsa u ser we dîha dêt bî cekîrta sosyalizme [bîkbn dî hyndyre wêlatêkida.

Ysa zî bu.

Xewatciye dastanî sîlbae xya, je atinî. Bê weva zî dêt bî xyên-

Xewatciye kyrmança paji inglaba Oktjabrêra alije Ûmîr dîrbazkîrnêda cê dêt anin

Berî inglaba Oktjabrê mîlête cuk gêşk bîd dêt bun, ewana bîd dête mîlête mæzbnêda burzua u dawlêtiye wanada cûrymîs dîvun, Inglaça Oktjabrê azajî da mîlête cuk, ewana zê bîd dête myftêxyra, hêma bîd dête kêdxyre mîlête cuk bî xya zî da derxêstane.

Ysa zî xewatciye kyrmança berî Inglaça Oktjabrê dête myftêxyre mîlête mæzbnêda, aqa u bêge xyêda qul bun, sawa dîvêzbn mîna celêka dîhatbn doîtne; ewa bês nîna, xewatciye kyrmança bî tømami'a xyêva tarîjêda bun, alfavîf u lîteratura wana bî zîmâne de tynêbu, bî wî cûrêjî zî ewana hêr alljêva, hesîr u bêtengaz bun; dî Ûmîr dîrbazkîrta wana zî bî wera gredajî bu, we cî Ûmîr dîrbaz kîrana.

Wicaxînav kyrmançe Zakavkazêda êdête paşdamajî zêf rîrî bu

dîb-nîvîsare bu. Eger bære nava hukymata paşêda tene dymêktêb hêbun, ew zî bî zmane urîslî, nîha, gynd tynê be mêktêb (Ila-him ky nava Fîlystana Şewrda) xên zê we nîha hêma dîsa Fîlystana hêna mêktêba ja kolçahîla (lîgynde Çarçerîse, ja 7 salî) u Texnikuma pedagoga lî Rêwana.

Tîfîlîsêda hêna çergê mêktêbe dîrêça êwîbn u pera zî kurse ewara, ysa zî hêna lî Bêkue u çyda lî Leningrade; wedêre zî hêjê kurse mîlête pîcuk u xewatciye kyrmança gelêkbn wedêre.

Roz bî roz kadîr zêf dîvbn, roz bî roz kîtev bî zmanê kyrmançî tene nêşre, roz bî roz bî saja sazîkîrta kolxozva zîbn frotan zîbn kytan, qêbile bære ky zê aqa u dawlêtiya mîrat mabu, tene hêldane, radio xewêrdêde gynde wanda.

Xewatciye kyrmança xya hîsjanê zê kocerîje tene qetandbn u bî glîkî bî kultura xya tîzava dêt bî Ûmîrê tîzê dîkbn, saz dîkbn kulturêke bî nêqîl sosyalîstî, internasionallî, bî form mîlêlî.

Aha ky kîrta Inglaça Oktjabrê zê bo xewatciye kyrmança.

(Qêlên, ser zîna kystîna mera, hêbandbn u gelîje dîne).

Le ewê jêke gelêk nêkşand 1917 sale, mêha Oktjabrê bu Inglaça pala u gyndîje xewatciye zî ser styî je xya nîre myftêxyra avîitbn, hukymate tsar wêlgerandbn u dîktatura proletariyat danîn.

Fabrika zavod gêhîştbn pala, xyêlî dan gyndîje xewatciye, mîlête cuk azajî dêtanîn.

Bî peşda cûjna cekîrta sotsîalîstîjêra Ûmîrê xewatciye kyrmança zî hatê gyhastîne.

Şerre qajim cû mîqabîlî êdête kôvbn, hukymate qêlan da hîlanîne mêktêbu lîkxanî vobun, naha zîbn zî Ûmîrê we qasî Ûmîrê meranê, ewana zî bî merara cûn u dîcîbn mêktêba xyêndîne.

Le nav xewatciye kyrmançêda (Zakvaze) hêla êdête kôvbn, wêkî zîrbêrêkê mæzbnê (têjîfêlî, zîbn rîvândbn, ser zîna kystîna mera, qêlêm stendbn u je majîl) bî kokva nêhatîje hîlanîne.

Naha Ûmîrê tîme zê mîqalêdare „Rja Têze“ mîqala dîstîninê dîrêhêqa qawmandîne rîoze, zîbn rîvândîne, qêlênstendîne u kîrîne majîl.

Ûmîrê hîlîbn „mîqalêdare Sînorve“ aqrîje nîvîsîje, Rja Têzêda Nê 46-a dîrêhêqa stendîna qêlên-da wa.

Disa qêlêna dîstînb

Nêhîja Şerurê, Mênîqa Şawlikêda gyndîje Qêrêbyrîne, Musalîe êlê qîza xyê 12 salî bî qêlên dajê kyre şex Qaso, qêlên stendîje 1500 manat, 7 xelat, gak.

Gêlo bês nîna, wêkî zîna bîrîşbn. Mêrîje ysa gêrêk bêne bîr çavdarja sude (mêhkême). Ûmîrê hîvîja çavdarja organe zîrbîbn.

Mîqalêdar dînbîsê, wêkî „gê-

Texnikuma pedagoge kyrmança ja Zakavkazê

Vêbuna texnikuma kyrmança bî êjîa Inglaça Oktjabrêra hatîje gredan.

Oktjabrî rîja mædênjête u azajîje wêkî bîr mîlête cuk kyrmança. Paji Oktjabrê hêr mîlête cuk dêt xyêndîne kîrîbn bî zmane de. Bî wî mæramî 1931 s. mêha kanuna peşînda nav bazare Rêwane vobu texnikuma xewatciye kyrmançan.

Sala peşîbn 60 xyêndkare texnikume hêbun. 1931-33-ada 80 xyêndkar man nav texnikume. We zîvîstane manê 46 xyêndkar. Ejan bu wêkî 1932-33 ş. paize dîrêng tîkîlête texnikume sîst bun, cêtnajî zî hêbun, bona wî zî nîve xyêndkara zê xyêndîne dîrê kêtbn. Le bî saja fîrqa komînistê u sêrkare texnikume ew cêtnaja zê texnikume bî çarêke va hatîne hîlanîne, tîkîlête gymrêh bun, şixyle texnikume sêr hîmêkî pak hatê danîne. Xyêndîna 1933-34 sale wêxtêda dêt pe bu.

Nha 106 xyêndkare texnikume hêna. Ewana hatîne zê gynde

Berî 16-salîja êjîda Oktjabrê

Nurî

Bî êjîda 16-salîja Oktjabrêra gredajî 57 brîgad zê Rêwane cûnê nêhîja.

1-ê crîje paşîbn, lî Rêwane we konferansa zîne tîrka u kyrmança bîvê je baçarda dîstînb, ew bona nave êjîda Inglaça Oktjabrêje u bona we xewate, wêkî nav mîlête cukêda dîcê.

4-ê crîje paşîbn we bîvê rastîhêvhatîna bolşevîke kôvbn—mêrî-

rêk wan mærvêa bînb bîr çavdarîje (mêhkême u gelîje dîne) ew zana, wêkî hukymata Şewre tîme sêva xewatciye deşî, suda mê bî qanunî şerr dîkê mîqabîlî wî êdête kôvbn, wêkî zîrê zê te, le mîqalêci navezê, wêkî nîve-we çavdarîje mæzbn dîkêva sêr tîkîlête mê gynda yzêkê komînistê, komçahîla şewre gynda u je dîne, wêkî lazîmê ewana şerre dîha gran bîvbn mîqabîlî êdête kôvbn u paşdamajîne dîne, ewa xyêstîna fîrqa mê balkovîkê. bona Ûmîrê karyîbn peşda bîvbn xewata cekîrta sotsîalîzme u bona êdête rîye mê zî bî cekîrta sotsîalîzmerê dîha rînd be gyhastîne, Ûmîrê dîha bî pakî tîrka Ûmîrê kôvbn bîdîn, şerr mîqabîlî şex pîra kulaka u provakatsîje wana.

Û.

kyrmança yîme Marks-Lenîn, hîlî dîbn, xewatciye sotsîalîste hazîr dîbn. Hêta pela dîbn zî zê nêhîje şagerde tîzê dhâtbn. Le wêxtê qabulkîrîne dîrbaz buje, bona wî zî nezîkî 30 êrê zî cêtm mê manê, ewana gêrêk bînb bîna bona sala dîne, cîmkî plana lîsal bî 125%, hatîje qêdandîne.

Texnikum internatê: kînc, nîvîl, xarîbn, kîtev, qêlêm u dêtîr zê kîs hîkmatêje.

Nha texnikum 5 koma. Dy koma I, koma II, koma III u koma IV. Darsdara xyê êjan kîrîne dîrbaz; bî dîlêşq dîgêbtbn bona kulturaje xewatciye kyrmançan.

Ysa zî dîrbdari nav şagerda gymrêhdîbe.

Qemasîje texnikuma mê ew bu, wêkî mêktêba mê tynêbu, mê nav texnikume fîla dxyênd, çî zêf tîng bu, razanxana zî tynêbu. Dars ewara dîrbaz dbun, bona wê mæramê zî Komîsarjîta Ronkaja Çîmêta Fîlystane dêt pe kîr u cekîr texnikume tîzê, bî hêr dêm dîzêgava zê bo texnikume.

ve taw Inglaça oktjabrê bîje, palê u komçahîle mædênxanê u diwanxanê Rêwane.

Palê u êskêre sor zî bona rastî hêvhatîne xyê hazîr dîkbn.

Sojuzşvejprome 50 hêzar manat pîrê dajê, bona palê zîrbdarra kîncê zîvîstane be bîrdane.

Ekskursîa palê Rêwane bî masajîl ten tîkîlîkîrîne.

XƏVATCIJE ULM U TEXNIKAJE, BƏXƏVATƏKƏ DƏRBDARI MƏHKƏM BƏKYN QƏWATBUNA KULTURIJE U TEXNIKIJE WƏLƏTƏ DIKTATURA PROLETARIAT.

Çassmə Çəlli

Inglaba Oktjabre'u millətə rəşuk

Zə Inglaba Oktjabre şunda Fe dərətla Zakavkaze bə qəwətək məzən u bə şajl dəst bə cekərna kultura millətə rəşuk kər. Əw kultura bə form millətə, le bə ne ta proletariatlə jə. Kultura han gə lək peşdacujin xəst nəv əmrə kyrmançe xəvatcl u millətə cuk majin ja Zakavkaze. Lazımə əm binən bira xyə, wəkl wəxte bərə bərl Inglaba Oktjabre nə ky tənə nire padşəje Urusete kətebu styje millətə cuk Zakavkaze, le fərqe natsionalista (millətije) əl, cəwa fərqa daşnaka, musavallsta u menşevika əl dha zəf dəheşəndən millətə Zakavkaze. Wana millətə bərl həv dədan bona kara bur suaziale xyə.

İnglabe şunda hər millətək stənd azaja u xyəxyətija xyə u bə sərkarlja fərqa komunista Zakavka zeda dəst pe kərən xəvata kul turije u ylmije nav millətə cukda ysa, cəwa ky nav millətə majin məzən.

VI alida peşdacujinəkə məzən hatljə dəst anine aliye həzər kərna u peşdəbərna kultura kyr mançe xəvatcl. Altkərənək məzənə əlyfbaje təzə kyrmança, u nəşrk rna kteba u gazete. Bə we jə ke kultura kyrmança hatljə dani ne sər himəkə qəwln, xəvata ha na çavdar bə sərkarja fərqa Komunista (b) Fylstanije dəst pe kərən Komisarjata Ronkaje Fyls tanije, u Nisireta hykmate, je ky xyə tyçara nəheşəndən dərəq xəç məsrəf u qəwat dəjina ve xəvata hane məzən.

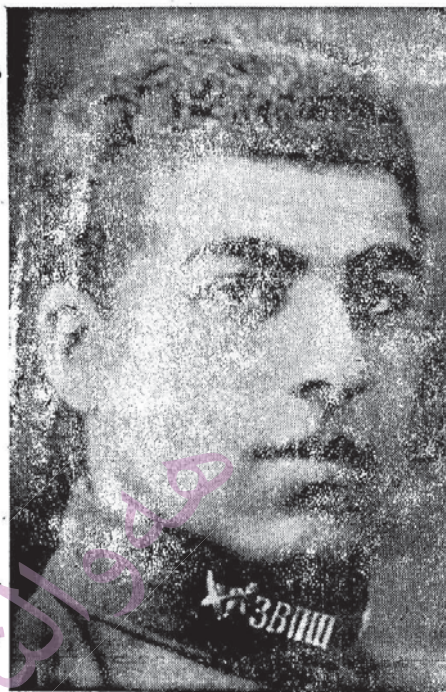
Rastə, 4 5 salə, wəkl əlyfbaje kyrmança təzə ja latini həzər bi jə, le gələk dəstanin u peşdacu-

jin hənə, bəsa xəbərə rna ktebe mə dərsə je himli (stabil) hənə gazeta mə «R. T.» isal se sal nəşr dəvə, ysa əl ktebed mə t salə, cə ky tənə nəşr kərne. Se la xyəndəne 33-34-a 50 məktəbe mə gynđa, ja dərəçə əwln stəndənə hər çurə ktebe dərsa u se la xyəndəne aliye ktebadə bçərə keva sərbəstə.

Zakavkazədə nezi ki səd həzər kyrmanç hənə, zə wan 30 həzər dmlən nav Fylstanijədə, 50 həzər Adərbeçanədə u 15 həzər Gyrçstanədə, 5 həzər Nəxşevanədə. I.e əwana je ky nəzanən əmrə kyrmançe Zakavkaze u cije dme, kyrmanç həsav dəkən hətia milionək, le əva jəka nərastə. Gərək be gotjəne, wəkl məzənija kyrmança zə snore sor dərə, nav Rome (nezi ki 1½ milyon), nəv Irane (milionək), Iraqe (milionək), Siriaje, Aqvanəstane u cije majin. Təmərja kyrmança nav həmu wəlatədə dəğhizə həta 4-4½ milyon.

Wəxte hykmate padşətije səva kyrmança u peşdəbərna wan ty kəs fikr nədəkər, səva we əl kyrmanç Zakavkazədə zə həmu millətə paşdamajl bu, həta şəwrbuna Zakavkaze ty hərj u xyəndəna kyrmança tynnəbija.

Gələk ylməre Evrope xəvətinə səva kyrmança hərfa cekən u kteba həzər kən, le lazımə əm bəzən, wəkl həmu çərbandən u kərne misionərə (tərəqə) begyman u bekərən majə, ty isət se cənəbija. Mənja we əw biljə, wəkl burzuazija tyçara nkarə bora xəvatclja u millətə paşdamajl kultura cekə u ylm bədə wana, cəm

Sərkarə ktebe kyrmança həvələ Çassmə Çəlli

kl əw tmmə dxəvətn xəvatclja u məhkəm kər əlyfbaje təzə kyrmanç. Sərkarə ktebe kyrmança həvələ Çassmə Çəlli

Le çərbandəna wəlate mə başqə bu. Rastə bərə Lazo dəst ne kər kteb—nəvisare kyrmança həzər bəkra bə hərfe fəlləjl sər zymane kyrmança, le xəvata han peşda nəcu, cəmki bə hərfe fəlləjl fonetika zymane kyrmançl nə dəhat əjan kərne; ləma əl wəxtəki kənda Komisarjata Ronkaje Fylstanije əw hərj danə hylđane. Tənə Inglaba Oktjabra məzən dkarbu kyrmança bədə hərfe latini təzə. Ysa əl bu, sala 1920-ada, Bəkujədə təskil bu komitea əlyfbaje təzəja ylmije je ky spart

əlyfbaje təzə u nəşr kərna kə teba alavəki peşdacujine, ja kul turlje u həbune danə xəvatclja, le aliye dənəva əl dərbe hənçrəndənə ghand şəxa, pira, bəga u aqa.

Nəha zə mə te xyəstən, wəkl əm dəha həşjar u cəv vəkəri bən dərheqə peşdəbərna kultura kyrmança, 1) məktəbe kyrmança u texnikum sərbəst kən bə kadre həzər, 2) Məktəb sərbəst kən bə ktebe himli u baş. 3) zə həmu zarave kyrmança həzər bəkyn zymane nəvisari bona həmu kyrmançe xəvatcl Zakavkaze. Veda

Dərbdare texnikuma kyrmança

Inglaba Oktjare u millate pşuk

(Bnera ruje 5-a)

re lazme em bezn, waki waxta ewln em peşja gələk cətni səknibun dərhaq zımanda u rastpəvsare, le naha əw cətni hatpə hlanine.

Sala 1929-a ronaji dityə 2 kəteb,
" 1930 " " 5 "
" 1921 " " 8 "
" 1932 " " 18 "
" 1933 " " 22 "

Bə ve jəke wan 5 salada 55 kəteb ronaji dityə. Tiraşa kətebe dərse 73 həzar buja 73,000 həv, le je kətebe xuyəndə u broşura 30 həzar.

Kətebe dərse nəşr bunə 540 mamule nəşre, le kətebe majin 125 mamul. Lazme em bezn, waki bə zedəbuna kətebava zedə buja rəkbuna wan əl.

Bə plana sala 1934-a gərək bənə nəşr kərne 25 kətebe dərse je himle (stabil), 212 mamul, bə 80,000 tirazi. Kətebe səjasetije

u je majin 30 həv, 90 mamul, bə 55,000 tirazi. Sala 1934-ada we be nəşr kərne Maniştə Komunista.

Saja fərqa Komunista u həkmetə Şewre cara ewln bə həmu dənaje te nəşr kərne bə zəmane kyrmançı gazeta kyrmança „Rja Təzə“. Bə sərkaritja fərqa Komunista Fəlystanije gazet xəvatəki məşur peşda bərijə nav xəvatcije kyrmançada, əllje şere sənfe, əllje hazırkərna kolxoza, peşda bərnə kultura kyrmança u xəvate dənə. Naha dora: „Rja Təzə“ cəvjana aktive çahil xəvatcije gunde kyrmança, je ky hər əllda dçədinən cekərna sotsializme peşda bərnə, əwana bə sərkaritja gazete şər dəkən məqəbəl əmre kəvn — şexa, pira, mələ, bəga u kulaka u bə hər əlljava gundda hazır dəkən əmre təzə əmre sotsialistije.

Gərək cawa toxme kartola xuyəi kən

Xəvatcije məkə bə cja dyminə, əwana tme kartol avitnə, le gələk çara, gava wana kartol (toxmə kartola) pak xuyəi nəkərnə, gələk zrar gəhiştje wana.

Zə ruje rəknəxuyəikərna kartola tvaqa Şewre bə 30-70 sələf zrare dçətinə əllje kara kartolada.

Həma em hylinə Fəlystanije şewre van sale rəşən kartol pak xuyəi nəkərnə, ləma əl gələk zrar stəndən kolxoza sovxoza (nə gşka) təşkiləte mə nəhija xəvatya sət bərn, waki həma kider rrastr hat kartol dəkən we dərə, dəwsa kılərə kartola.

Kartola qəlmaja 2-2,5 metər dəkən sər həv, paki dçyrmış nədəbun, waki binkəşəndən kartolərrə lazme, əv zə wana dəvə hylm u gylm dəkəşə u gylje dīne. Cənd həvija şunda əw kartol xərav dçvən u bin dəkəve, bə wi çurrəji əl zrar dçəghizə mə.

Bona hylanina əwe komasije 1932 s. palze mə kolyke (cəle) kartola dçdən koləne, əva forma hana hyduda mə dərda əl həje u tvaqa Şewredə əl ysa kartola xuyəi dəkən. wi çurrəji xuyəikərna kartola gələk kare dçdə nəhələ kartol xərav bən.

Rastə əva çervandəna hana

Qorbylaxədə kolhoz saz bu

Nəhja Aqbarane. Bə gunde Qorbylaxə bə xəvata nəhkome u çyza bə xəvata əhle gund, frəvan həvəle Rostəme Colo kolhoz saz bu.

Zə nəfərə kolxoze jək əl şa-

bərə əwələ, waki Stepanavanədə dçəqəmmə, wədərə 225 tonn kartole toxm çikərijə bona avitnə.

Kartol mə bə dəstanin u məkəne təzə hylanin. b gl gətynə gundja əl həsav kər bona kara hylanina kartola.

Bona bin hərrə nav kartola, mə lula dysərl kər nava cəle.

Qartol bətamamja xuyəa kılərəda 12-20 sələf kem dıva. Le səl bər cəvənə kartol hən dki kem bun, bona əvə jəke əl, xəvatcije kolhozvanə Stepanavane hatn sər we nefe, waki hylanina kartola cəada zəf rəndə, zrar hən dəkə waki əwana əl, gərək kartola ysa xuyəi bəkən, cawa mə xuyəi kər.

Çervandəna isalin nişani məda, waki.

1) Hylanina kartola cəle burtəda rəndin, we şunda xuyəi kərna gələk pəra sər rrunane kılərə wana zəf rənd ien həsave, gərək əwana həbuna mə sotsialistijədə paki bən xəvate.

2) Gərək mərv zanbə, waki bəraja cəla we 5 metr bə, le bəraja bəne cəle gərək 2 metra zedəttər nibə, gərək kurala cəle 0,5 hatta 1-e zedəttər nibə.

gərte təkumə kyrmanç həv.

L Vəkojə. əw bə nəmə rəça kər bu kyəw əl bənvəlsən nəfərə kolxoze.

Bəra qorbylax bə xəvatcije xuyəvə gunde dora xuyəa bəvən şirət. Məqələdar Qədrə Əmər

Gynde Çamuşvanədə ktevخانه lazme

22 məha çyrja peşda bə gynde Çamuşvana məzənda (nəhje, Aqbarane) bu konferansa dərdsare kyrmançe we nəhje.

Çvətədə hatbu danine cawa pərsa roze nəmə həv. Būbnov. Ve dərəcədə həv. Bəjloze Cəcan daklat da.

Şagərte məktəba kolçahylə Çərçərise wəxtədə nasən xuyəndəne

Sala isalin əl şagərte məktəba kolçahylə gynde Çərçərise wəxtədə nasən məktəbe.

Əva kemasla han zə roza dərte pe buna we məktəbe buja u həta roza İroin əl dçəvəmmə.

Əm we netənə ky təşkiləte

Koperativa Cobanməze həla nəhatje avakərn.

Nəhja Aqbarane, gynde Cobanməzədə hatn cekərne dıware koperatiye. Gyndla bə dyl u çəgər komək dan cekərna dıware we le həjt wəxtədə nə hatn stəndəne dare we.

Mərkəzkome F. K. (b) Fəlystanije həv. Xançjanra

Sədrə Mərkəzkome Şəxylkarije həv. Tər Tabrielljanra Komisare xuyəi A. Ananjanra İdara «Xorhərdajin Həjastanera» u «Rja Təzə».

Çvətə gyndije həbuna təkmalə nəhija Aqbarane 200 həbun, səlamə əlavə dçinən sərkarə zanə balşevikara.

Bə sərkaritja wə mə bə paki çənd u kyta kərn cəndəna bəhərə bəşevikije ja sa'a 1934 a, bə əşqəki dəha bəvnd u zedə mə çənd peşdəbərənə hasyləte u bəvəkərnə we. Mə çəndərijə

Tvaqa Şewredə Mədəne təzə je zərr

Kavkaza mifərqe nəhija Labinskije orta cəmə Laba Məzən u Çuk əjan bunə mədəne zerr. Qatək hatje çərəbandsne u cənd kilogram zerr dəjə. Le nherəndən nişan dçdə, waki zerre Labaje bə rəkbuna xuyə zə zerre lakot kl kem r.İnə.

Mədəne məzən ja xuyje

Ekspedisiya ylmı, je ky bə sərkaritja profesore Borgan dçəvə Tacikistanə mifərqədə əjan krije mədəne məzən ja xuyje. Əjan bujə, waki claje xoça Mahmud. je ky zə bazare Kyljar 20 kilometr durə, təmat xuyə. Bəvndəja wi claje 800 metrə, bəraja wi 8-9 kilomeire, demək zə cije Rul Na-

Qytja nəmə

Nəhja Aqbarane, gynde Cobanməze nəcura! Məqala tə bə nave «qiz nəhatnə məktəbe» nə nəş-

Pəj nəmə konferanse qar kər ky əsə Çamuşvana məzənda ktevخانهkə kyrmançı bəvnd hazırkərnə, ky dərdsare gynda roz bə roz haz kteve təzə həbən.

Məqələdar Qədr

gynda u nəhije gərəke gymryhi gyhdari xəvata we məktəbe bəkən u sər we jəke əl nəhəln ty şagərte zə məktəbe şunda bəminən, be ve jəke şəxyl nəcə serl.

Məqələdar Q. Ə.

Sər we jəke əl həta naha əw koperativ nəhatje avakərnə.

Əm we gymənənə ky wəxtədə organe zərn we ve pərsə zəlal bəkən u wəxtədə we dərə bəşinən bo avakərna koperatiye.

Əz Zəlym.

həmu bərçədarja xuyə peş hukyməte, bə we mə komək dəjə təşkilbuna kolxoza, məhkəmtkərna wan əllje həbunə u sijasetijədə.

Zə çvətə şunda wəxtə əm vəgərn gynd, əm soz dçdən zəra əwlnəda bəkərnə nav kolxoza, bə paki u bə dılaşql bçəvərn kolxoza. bə we fəmkərnə u fəkrə, waki ija peşdəbərənə u zedəkərnə həbunə ja bəş u rənd, tənə rja kolxoza.

Sədrərtja çvətə.

22 Məha çyrja bərə 33 sale Baş Abaran.

Bə qara Mərkəzkome şəxylkarije wəlati dərte bə cekərna kombinatə „zerrə Labaje“ bije. Kombinat te cekərne bə dəm dçgəhe təkniqa təzə u gərək sala 1934 ada bçəvəta.

Ekspedisiya əjan kərlijə, waki claje xoça Mahmudda 32,000,000,000 tonn (slyd milljart) xuyje xəlyə həje.

re, tə nəvisijə toməri, bənvəls konkret, çyka kl qiza xuyə nəşinə məktəbe.

Redaktore çaydar Ç. Gəççə.